

PERSBERICHT

December 2016

Verslag aan het Vlaams Parlement

Deugdelijk bestuur bij PMV

Het Rekenhof onderzocht in hoeverre het bestuur van Participatiemaatschappij Vlaanderen nv, die een complexe structuur kent en aanzienlijke overheidsmiddelen beheert, beantwoordt aan de eisen van deugdelijk bestuur. Het stelde vast dat de Vlaamse overheid en PMV reeds een aantal stappen ondernamen voor de implementatie van goed bestuur maar dat nog verdere acties nodig zijn. Zo vult de Vlaamse overheid haar eigenaarsrol onvoldoende in, en voerde zij geen duidelijke scheiding door tussen haar verschillende rollen als eigenaar, klant, beleidsbepaler en marktreguleringsinstantie. Voorts zijn er onvoldoende garanties voor de onafhankelijkheid en competentie van de diverse bestuursorganen en vullen die organen hun taken meestal onvolledig in. Het ontbreekt bij PMV ten slotte aan een toereikende interne controle en aan transparantie over de eigen werking.

Onderzoek van het Rekenhof

Participatiemaatschappij Vlaanderen nv (PMV) is een investeringsmaatschappij die voor de Vlaamse overheid een duurzame economische ontwikkeling in Vlaanderen moet realiseren met financiële instrumenten als kapitaalparticipaties, leningen en waarborgen. Voor haar veelheid aan activiteiten heeft PMV ook dochtervennootschappen opgericht. Zij kent daardoor een complexe structuur. De Vlaamse overheid koos voor de nv-vorm, met een raad van bestuur. Zij is de enige aandeelhouder. Een groepsmanagementcomité neemt het dagelijks bestuur op zich. Door de bestuursstructuur, de specifieke taken en de aanzienlijke budgetten die ze beheert, kent PMV bijzondere uitdagingen op het vlak van deugdelijk bestuur (*good governance*). Gisteren heeft het Rekenhof het Vlaams Parlement de resultaten meegegeeld van zijn onderzoek naar de deugdelijkheid van het PMV-bestuur. Het evalueerde daarbij de wijze waarop de Vlaamse overheid haar eigenaarsfunctie invult, de samenstelling en werking van de aansturingsorganen (raad van bestuur, auditcomité, benoemings- en remuneratiecomité en groepsmanagementcomité), de interne controle, het risicomangement, het belanghebbendenmanagement en de transparantie naar de belanghebbenden.

Aspecten van deugdelijk bestuur

Het Rekenhof stelde vast dat aan een aantal aspecten van deugdelijk bestuur bij PMV wordt gewerkt. Zo is er een *corporate governance charter* en een *audit charter*, werd een start genomen met de optimalisatie van bepaalde ondersteunende processen en de PMV-structuur, en is er aandacht voor de beslissingsprocessen en het risicomangement van het financiële kernproces. Een aantal andere aspecten zijn evenwel voor verbetering vatbaar.

Invulling aandeelhouderschap

De Vlaamse overheid stuurt PMV onvoldoende aan vanuit haar eigenaarsfunctie of aandeelhouderschap. Zij heeft geen centrale dienst gecreëerd van waaruit bepaalde governance aspecten centraal aangestuurd en opgevolgd worden. Verschillende opdrachtgevers sturen PMV vooral aan op grond van instrumenten of opdrachten, zonder dat de toezichthoudende minister of een administratieve organisatie daarbij een centrale rol spelen. Het gevolg is een toename van taken en een gebrekkige scheiding tussen de

rollen van de Vlaamse overheid bij PMV als aandeelhouder, klant, beleidsbepaler en marktreguleringsinstantie. De Vlaamse overheid heeft haar verwachtingen ten opzicht van PMV niet duidelijk bepaald. Zij heeft haar keuze voor de nv-bestuursvorm onvoldoende onderbouwd. Een dergelijke bestuursvorm gaat ervan uit dat de aandeelhouder op enige afstand van de vennootschap staat, maar dat is niet altijd het geval bij PMV, en het is evenmin duidelijk of de overheid zo'n positie wenst.

Regeling PMV-bestuur

De eisen inzake deugdelijk bestuur bij overheidsbedrijven zijn deels decretaal geregeld, maar sommige bepalingen zijn nog niet gepreciseerd. De verdere uitvoering van de decretale bepalingen, het toezicht daarop en de evaluatie ervan door de Vlaamse overheid zijn vooralsnog ontoereikend. Ook daarbij ontbreekt een coördinerende functie. Specifiek voor PMV ontbreken in de eerste plaats duidelijke selectieprocedures, competentieprofielen of inventarissen van de vereiste kennis en kunde voor de bestuurders, de leden van het auditcomité en de leden van het benoemings-en remuneratiecomité. Hun benoemingsgronden zijn dan ook onduidelijk en de onafhankelijkheid van deze bestuursorganen is dan ook onvoldoende gegarandeerd. Bovendien vinden geen evaluaties van individuele bestuursleden plaats. Een pijnpunt bij het PMV-bestuur is dat de diverse bestuursorganen hun bestuursrol doorgaans maar gedeeltelijk invullen. Zo houdt de raad van bestuur zich vooral bezig met de goedkeuring van investeringsdossiers en financiële documenten, maar vult hij noch zijn algemene strategische rol, noch zijn taken in de bepaling van de HR- en communicatiestrategie, noch zijn toezichtsrol volledig in. Het auditcomité richt zijn werking vooral op de financiële verslaggeving en heeft te weinig aandacht voor zijn opdrachten inzake interne controle, risicomanagement en interne audit. Het benoemings-en remuneratiecomité speelt dan weer geen rol bij de benoeming van de bestuurders en vult ook andere taken niet of slechts gedeeltelijk in.

Interne controle, risicomanagement en belanghebbendenmanagement

Het ontbreken van duidelijke doelstellingen bemoeilijkt ook de uitbouw van een systeem van interne controle en risicomanagement. PMV heeft vooruitgang geboekt wat betreft de interne controle voor de ondersteunende ICT- en HRM-processen en ontwikkelt momenteel het risicomanagement verder voor de financiële kerntaken. Het toezicht van de Vlaamse overheid en PMV als moedermaatschappij op de deugdelijkheid van het bestuur bij de dochtervennootschappen is daarentegen te beperkt. PMV onderhoudt veel contacten met haar, evenwel onvolledig geïdentificeerde, belanghebbenden, maar zij verwerkt hun inbreng te weinig gestructureerd.

Transparantie

Als eigenaar zorgt de Vlaamse overheid niet zelf voor een rapportering over de beleidsuitvoering door PMV of andere investeringsmaatschappijen, hoewel de OESO-richtlijnen dat voorschrijven. PMV is ten slotte ook zelf onvoldoende transparant over haar werking en activiteiten en vult bepaalde reglementaire informatieverplichtingen (bv. looninformatie bestuurders en management) niet in. Het Vlaams Parlement ontvangt als belanghebbende in elk geval te weinig informatie.

Reactie van de minister

In zijn reactie liet de minister weten dat de nieuwe beheersovereenkomst, die PMV in het voorjaar van 2017 zal sluiten met het Vlaams gewest, een duidelijke strategische doelstelling zal bevatten en duidelijker gestructureerd zal zijn.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag *Deugdelijk bestuur bij PMV* is bezorgd aan het Vlaams Parlement. Het verslag en dit persbericht staan op de website van het Rekenhof (www.rekenhof.be).